Эхэ найхан нютагаа эд хамта мандуулая!

БУРЯАД ҮНЭН

1921 оной декабрийн 21-нээ гарана

Бүгэдэ арадай газетэ

1992 ДЕКАБРЬ 16

Үбэлэй түрүүшын Сагаан сарай нарын 22 СРЕДА гарагай 4 № 241 (18603) сэн 6 мүн

Россин Арадай депутадуудай VII съезд

ХҮДЭЛМЭРЕЭ ТҮГЭСХЭБЭ

...дай депутадуудай декабрийн 11-...ай заседаниһаа бэ...депутадуудай бло...шуудай; бүлэ...ниһаа хүдэлмэ...ай үндэрэй хүдэл...ай Россин Ми...Советэй Түрүү...асуудалай эгээн ...хэлэнэ табигда...гансал тэрэ ...гол анхарал ...дын субботодо ...ан тогтоотой ...уд правитель...гынь тушаал...дые дэбхүүл...

...а 18 кандидат ...гаа. Егор Гай...вице-президент ...ой, негэдэхи ...Владимир Шу...е-премьернүүд ..., Анатолий ...андр Шохин, ...ахиха Советэй ...й Скоков, авто...ына директор ...шников, Воро...уудые бүтээ...ой директор ...экономикын ...нуудай асуу...шин талаар ...омитедэй түү...й Красавчен...эй гэшүүн ...мүн урданай ...льствын нэ...

гэдэхи вице-премьер байһан Владимир Щербаков гэшэд болон бусад тэдэнэй тоодо ороно.

Россин Федерацийн бүрдэлдэ ородог республикануудай толгойлогшонорой Советэй заседани боложо, премьер-министрэй тушаалда дэбхүүлэгдэһэн кандидатурануудые зүбшөн хэлсэһэн байна. Рейтинговэ аргаар дуугаа үгэһэнэй удаа эгээн олон зоной дэмжэлгэдэ хүртэһэн гурбан кандидат сообоо Президент нэгьюнь шэлэжэ. съездэ хабаадагшадай нюусаар дуугаа үгэлгэдэ табиха юм.

350 гаран депутадуудые болон парламентын томо 5 фракциннуудые нэгэдхэдэг «Россин нэгэдэл» блогой нэрэһэ Светлана Горячева үгэ хэлэжэ, субботодо баталан абтаһан Конституцийн байгуулалтые тогтууритай болгохо тухай тогтоол хосидолтой хоёнолонтой байха гэжэ һоргоолбэ.

Россин Федерацийн Верховно Советэй Түрүүлэгшэй орлогшын сүлөө байһан оч ганса туншаалда Арадай депутадуудай съезд дээрэ Республикэй Советэй. Россин парламентын палатануудай нэгэнэйнь Түрүүлэгшэ, Николай Рябов һунигадаба. Тэрэнэй кандидатурыг түлөө — 636, буруушаажа 210 хүн дуугаа үгөө.

VII съезд дээрэ арадай депутадуудай асуудалда харюусаһан экономикын министр Андрей Нечаев һаяын сагта хилээмэнэй үнэ сэн нэмэгдэхэгүй гэжэ мэдээсээ.

«Дулдыданги бэшэ гүрэнүүдэй — урданай СССР-эй республикануудай парламентнуудта Хандалга» Россин Арадай депутадуудай съезд абаһан байна. «Арадуудай нэгэдэл хамтарха дуратай байһые хараада абажа, Европын ба Азийн дулдыданги бэшэ гүрэнүүдые —урданай ССР Союзай республикануудые нэгэдхэхэ конфедерациг, али ондоо ямар нэгэ бүридэл байгуулха тухай асуудал хараажа үзэхэ» гээд СНГ-гэй ороондуудай парламентнуудта ба парламентнууд хоорондохи ассамблейдэ тус документ дурадхана.

Россита хүүли болон эмхи гурим сахилга шахардуу байдалда ороноой, тон ноно, эмхитэй ба ашуултай шэнжэтэй болоҗо байһан гэмтэ ябадалнуудые гаргалга нютаг нютагуудта олошорно гээд Арадай депутадуудай VII съезд дээрэ баталан абтаһан «Хүүли ёһын, гэмтэ ябадалнуудтай ба эмилгэ абалгатай тэмцэлэй байдал тухай» гэһэн тогтоол соо хэлэгдэнэ.

Верховно Советэй зарим хубине шэнэлхэ дүнгүүдые съезд баталба. Республикын Советэй гишүүдэй үзэлгануудһаа арадай 16 депутат (тэрэ тоодо 10-шиньь—һайн дурааараа). Национальностьнуудай Советэй гишүүдэй үзэлгануудһаа 8 депутат (тэрэ тоодо 4-шиньь—һайн дурааараа) сүлөөлэгдөө. Республикын Советэ —15, Национальностьнуудай Советэ—арадай 11 депутат оруулагдаа.

Депутадай эрхэ түлөөлэгдөө сүлөөлхэ тухай Сергей Шахрайн гуйлта бүлүүлэгдэбэ. Тэрэ һаяхан Ингушетийн ба Хойто Осетийн саг зуурын захиргаанай толгойлогшоор томилогдоо һэн.

Удэшын заседани дээрэ правительствые толгойлогшын туншаалда премьерэй үзэлгануудые дүүргэгшэ Егор Гайдар, вице-премьернүүд Виктор Черномырдин, Владимир Шумейко, РФ-гэй Аюулгүйе сахиха Советэй секретарь Юрий Скоков, «Автоваз» нэгэдэлэй генеральнэ директор Владимир Кадашников гэгшэдые рейтинговэ аргаар дуугаа үгэлгэдэ Борис Ельцин дурадхана. Егор Гайдарай түлөө—400, Владимир Кадашниковай — 399, Юрий Скоковой—637, Виктор Черномырдинэй—621, Владимир Шумейкын—283 депутат дуугаа үгөө.

Арадай депутадуудай VII съездын дуугаа үгэлгын хоердохи шатада Россин правительствые толгойлогшын туншаалда кандидадаар вице-премьер Виктор Черномырдинные Борис Ельцин дэбхүүлээ. Хоердохи шатада тэрэ 521 хүнэй дэмжэлгэдэ хүртэхэ ёһотой аад, тэрэнэй түлөө —721, буруушаажа 172 депутат шюусаар дуугаа үгэжэ, Виктор Черномырдин Россин правительствые толгойлогшоор баталагдаа.

Техническэ эрдэмэй кандидат 54 наһатай Виктор Черномырдин 1992 оной май соо Россин Федерацийн правительствын түлишын-энергетическэ комплексын түрүүлэгшын орлогшоор томилогдоһон байгаа. Техническэ үшлийн дүүргэһэнэй һүүлээр Орскын нефть буйлуулдаг заводто компрессорнүүдэй ба бүлүүрнүүдэй машиностроэ ажалайншаа намтар эхилээд, Куйбышевай политехническэ институт дүүргэһэнэйнгөө удаа тус заводой түхеэрэлгэнүүдэй начальник болоо һэн. Һүүлээрнь КПССэй Орско горкомдо хүдэлөө.

Бүхэсоюзна заочно политехническэ институт дүүргэжэ, Оренбургын газ буйлуулдаг заводэй ахамад инженерэй орлогшоор, һүүлээрнь директорээр ажаллаха аргатай болоһон юм.

1978 ондо тэрэ дахлад партийна ажалдаа бусажа, КПСС-эй Центральна Комитедэй хүндэ промышленностийн таһагай инструктор болоо һэн.

1982 онһоо хойшо Виктор Черномырдин СССР-эй правительствада хүтэлбэрилхы туншаалнуудые эзэлжэ, газова промышленностийн министрэй орлогшоор, министрээр хүдэлхэдоо нэгэн доро Бүхэсоюзна «Тюменгазпром» нэгэдэлэй начальник байһан юм. 1989 онһоо Гүрэнэй газова «Газпром» концернын правленийн түрүүлэгшэ болоо һэн.

Виктор Черномырдин съезд дээрэ тобшо үгэ хэлээ.

Виктор Черномырдинэй кабинедтэ Егор Гайдар хүдэлхэгүй, тэрэ правительствааһаа гаража ошохо тусэбтэй. Гэбэшье Виктор Черномырдинэй кандидатурые «Президент шэлээ, бидэ тэрэнние хүндэлхэ ёһотойбди» гэжэ тэрэ хэлэнэ.

Декабрийн 14-дэ үдэшэ орой Россин Федерацийн Арадай депутадуудай VII съезд хүдэлмэреэ түгэсхоо.

Хүүли гаргадаг дээдын хурал хубилалтануудые «дэмжээ», гэбэшье саашадаа ганцал хүнэй аша туһада тэрэ зорюулагдаха ёһотой гэжэ шиндээ гээд, съездын дүнгүүдые сэгнэһэн түгэсхэлэй үгэ хэлэхэ зуураа Верховно Советэй Түрүүлэгшэ Руслан Хасбулатов тэмдэглэбэ.

Удаадахи, наймадахи съезд 1993 оной апрель һарада болзорлогдобо.

„Буряад үнэн"-93

ӨӨРЫН НЮУРТАЙ БОЛГОХО

«Хүн шанарынь хүндэ сагта мэдэбэб» гэһэн үгэнүүдые нэгэнтэ бэшэ дуулаһан байхаб. Теэдшье буряад зоной дунда эртэ урданһаа хэлсэгдэдэг «Нэрээ хухаранхаар, яһаа хухара» гэһэн оньһон үгэ үүн удхаяа хээзэдэшье алдахагүйл. Илангаала мүнөө дэлгүүрэй сагта эдэ үгүүлэлнүүдэй удха шанар тобойсо харагдана бэшэ гү?

Нимэ бэрхэтэй үедэ бидэ үнэхөөр ло оролдожо, буряад хэлэнэйнгээ нэрэ хүндые үргэхые оролдохо ёһотойбди. Буряад хэлэн дээрэ гарадаг газетэ арад зондоо ямар туһа асарха аргатайб гэһэн асуудал бидэнэй бултанай һанаас зобоохо ёһотой.

Газетэдэ хабаатай олон тоото асуудалнаа нэгьюнь лэ мүнөө хараажа үзэхэ һанаатайб. «Буряад үнэн» газетэ ямар аргаар, хайшан гэжэ уншахада ульгам, хүнгэн болгохо гээшэб гэжэ бододог хүм. Тиихэдээ газетын макет зохёон табилгада, уран зурагай талаар шэмэглэлдэ онсо анхармаар ха.

Улаан-Удэдэ 80 гаран мянган буряадууд ажаһуудаг. Харин уншадаг зон тон үсөөн. Долоон хоногтоо таба дахин гарадаг газетын шэмэглэлэй ядуу һаань, дура татахагүй байхал.

Ушар нимэһээ һайнаар, тордиһогүйгөөр уншажа шадахагүй хүнүүдтэ нэгэ хуудаһанай дүрбэнэй нэгэ хубине зорюулха хэрэгтэй гэжэ һананаб. Үзэглэл мэтээр эхилээд, хэдэн хэшээл үнэргэхэдэ болоно. Ганса буряадшье бэшэ, харин зүүн зүгэй арадуудай элдэб хэлэн дээрэ нимэ хэшээл гаргамаар. Жэшээлбэл, япон, хитад хэлэнүүд дээрэ.

Россин түбэй газетэнүүдые абаад үзэхэдэ, «Комсомольская правда» газетын макет табигдахадаа, хуудаһан бүхэнинь дүрбэн хубяар хубаагдажа, материалнуудынь таарулагдана. Трамвай, автобус соо ябаа һаа гү, али газаашье нимэ газетые дүрбэ нугалаад уншахада аятай, эрьюулжэ, урбуулжа, нугалжа зоболтогүй. Тиихэдэ элдэб һонинуудые тобшохоноор, ойлгосотойгоор, ута бэшээр буйлуулжа хэблэдэг һаа, һонирхол эгээл татамаар.

Уран зураашын шэмэглэл ехэ һайн бэшэ байна. Ниислэл түбтэ бэшэ, харин ямар нэгэн хүдөө газарта хэблэгдэдэг мэтэ. Зурагуудынь һайса тододхогдоногүй гү, али типографидаа балартуулагдана гү, табяад-жараад онуудай шэнжэтэй. Сагнай зогсошогүй, урасхальнь шангахан ха юм.

Мүнөө сагта элдэб янзын газетэнүүд яаха аргагүй олон, ямар гоёор, элдэб янзаар зураһан, таарулагдаһан македуудтэй байдаг гээшэб.

Гаршагаа бэшэхэ талаар үедынгаа гурим алдаагүй «Советская Россия» мэтэ газетын үзэгүүдые һайшаа-һанай хэрэггүй ха. Манай Буряад ороной бүрин эрхэтэ болоһон сагта гаршаһаа эхилээд, алишье талааараа оорын нюуртай газетэ гаргаха аргатай ха юмбибди гэжэ һануулмаар.

Гэхэ зуура «Буряад үнэндэ» хабсаргалта хуудаһан гаргагдадаг һаа, аятай бэлэй. Тэрэ хуудаһан «Саг» гэжэ нэрэтэй һаа, гоё... Энэ хэрэгтэ мүнгэн һаагаа дутамаг һаань, газетын субботын— неделийн табадахи номерые хабсаргалта болгоходо, яаха юм?

Газетын хэлэ, найруулгын талые дайрабал, залуушуулай һанаа бодолдо тааруу материалнуудтоп үсөөн толилогдоно гэхээр. Залуу зон ажабайдалые ооресэ янзаар мэдэрдэг, ёгтолон һагаг бэшэгдэнэн хурса, шүүмжэлхы удхатай, шогтой, зуураатай һонинуудые уншаха дуратай байдаг. Газетын хүдэлмэрилэгшэд энээнние хараадаа абахал ёһотой гэжэ һанагдана.

С. УЛЗЫТУЕВ,
Улаан-Удын 2-дохи интернат һургуулийн уран зурагай багша.

АРЗАДА ОРООШЬЕ ҺАА...

...спиртын за...шэнэдхэлгы...удтэ сохол хү...алда орөо бэ...үйлэдбэрнэ...гэхэ баатай ...алга болон ...санга тэмсэл...е завод тэ...бүйлуулдаг ...гдоод байда...ой нуладаг ...шаал хуу...ө һоргоохэ ...нуудые му...гохо гэнэ ...бэд даа. ...гансашье ...шаань, нег...е, мүн үм...ни үнэ хэ...жуудые он...ааһиха, һэл...лдоно ха юм. ...мэ хубилал...нние ямар ...руулна гээ...

...нгууд бага...ехэ гэнэн ...приятнингаа ...охо шанал...н энэлгын ...торхо нинэ...эн хабсар...хэй эд ха...ходол за...ндэжэ бай...одто хүдэл...одо нэгэл ...байха юм. ...ахан эрхим

шанартай спиртэнэй дуулһаһан дээрэнээ үйлэдбэрэн зогсоогдохо баатай болоо һэн.

Спирт үйлэдбэрилэгшэд аймагайнгаа бусад предприятинуудай коллективуудтэ орходоо яһала эридээр долгуулжэ харилсаанда орожо байна. Ушарынь гэхэдэ, тэдэнэй үйлэдбэрилдэг продукци мүнөө үедэ эриитэ ехэтэй болоихой, «Кристалл» заводтой һайн хабилсаа холбоо байгуулаихай. Инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд предприятиингаа үйлэдбэрние анаг ехэтэй, гаргаша багатай болгохо талаар ехэ хүдэлмэри ябуулха гэжэ оролдодог. Теэд нимэ һайн үрэ дүн түйлахын тула хүдэлмэрилэгшэ бүхэн эрхим мэргэжэлтэй байха ёһотой болоно. Манай эндэхи техникум, училищинуудташье нимэ шэглэлтэй мэргэжэлтэдые бэлдэдэггүй дээрэһээнь, заводой дүршэл ехэтэй хүдэлмэрилэгшэд шэнэер ерэһэн хүнүүдтэ багшаань, заабаришаниинь болоҗо үгэдэг. Жэшээлхэдэ, техническэ шалгалтын таһагай инженер Галина Ивановна Рымарева, лабораторние даагша Нина Павловна Николаева болон бусад ветераннуд нимэ үүргые бэе дээрээ даажа абанхай. Имагтал тэдэнэй хүсэл оролдолгын ашаар, залуу хүдэлмэринүүд богони болзор соо эзэлэбэри бэлдэгшэдэй, аппаратчигуудай, лаборантнуудай мэргэжэлдэ һурана.

Марина Афанасьевна ороидоол наймадахи жэлээ тус предприятиг дээрээ хүдэлөө. Энэ хүмшай заочноор Улаан-Удын мяха ба һү болбосоруулдаг предприятийн мэргэжэлтэдые бэлдэдэг техникум дүүргэгэд, мүнөө багахан хугацаанние хүтэлбэрилхынгоо хажуугаар, бүхы предприятиингаа технологическа журамай түлөө харюусадаг.

— Илангаяа бүнийн халаанда ажаллахада хүшэр байдаг,—гээд тэрэ хоорэнэ.— Энэ үедэ предприятиингаа эгээл харюусалгата нюурынь болоод үлэшэнэ ха юмби. Ямар нэгэ юумэнэй болоо һаа, хүнөор зүбшэхэ, асуухын аргагүй байдаг лэ даа.

Мүнөө энэ хүшэр хүндэ сагта олон предприятинуудай хаагдаха түйлдаа хүрөөд байхада, спирт үйлэдбэрилэгшэд яһала олзо оршотойгоор хүдэлнэ. Предприятида элдэбэр, гансата шиидхэжэшье боломоор бэшэ асуудалнууд яһала ушараа бэд даа. Гэбэшье тэдэ ямаршье хүндэ байдалһаа арга хургынь олохол гараад байха юм.

Харин эдэ үдэрнүүдтэ заводэй коллектив предприятиг үмсэлхэ тухай асуудал үргэнөөр зүбшөн хэлсэнэ. Тэдэнэр үйлэдбэрилгоо бүхы харюусалгые оор дээрээ даажа абахаар бэлэн байнаа мэдүүлнэ.

С. ВАСИЛЬЕВ.

БАРИЛГАШАД ТУНХАРИДАГГҮЙ

Мүнөө барилгашадта хүшэр болоихой. Гансаг үбэлэй хүйтэнөөр болоҗо нимэ байдал тохёолдоно бэшэ. Теэд хэндэ мүнөө хүнгэн бэ?

Барилгын продукциндые үйлэдбэрилдэг заводой жэгдэ бэшээр хүдэлөнөөр нэгэтэ бэшэ барилгашад лэ хохидодог ха юм.

Буряадай габьяата барилгашан В. Малышевский «Домостроитель» кооперативай хабсаргашадай бригадираар хүдэлдэг. 28 жэлэй туршада томо панельнэ гэрнүүдые барихадаа, ажалаа урагшатай ябуулхын түлөө элдэб туршалгануудые хэһэн, олон юумэ үзэһэн ааб даа.

— Бригадамни гурбан газар таһаржа, городой 3 райондо хүдэлнэ. Теэд тэндэньэндэнь һайн гэхын аргагүй, хаананьшье хараалһан графигһаа гэгдэнхэйбди. Гэбэшье эндэ хүдэлмэринүүдэй гэм нэмэ байхагүй. Тэдэнэрнай «мүнгэ» эзэри олохын түлөө ямаршье ажалһаа тунхариха болнихой. «Зүгөөр түмэр-бетон ямар нэгэн хэрэгсэлэй гү, али бензинэй дуталдаһанһаа ажалнай һаатана,» — гэжэ Виктор Германович хөөрөө һэн.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бригадир В. Малышевский; түрүү хабсаргашадай нэгэн Баяр Батоев.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ
фототекст.

ССИЧЕСКА ХҮГЖЭМЭЙ ҮДЭШЭНҮҮД

...түүшын хахадта Улаан...ическа хүгжэмэй ёһотой ...Алдарта дуушан З. Сот...А. Бахчиев, домрист ...дэй һүүлээр декабрийн ...ан Ехэ театрай элитэ ...СССР-эй арадай ар...Руденко, Александр Ве...СР-эй арадай артист Вла...ко гэгшэдэй концерт фи...соо болобо.

...р барытон шанга хоо...р Мальченко эхилжэ, ...й «Демон» операһоо Де...одинай «Игорь тайжа» ...тайжын аринуудые гүй...дэ, С. Рахманиновай, Н. ...Шубертын романсууд...

...н мүнгэн һайхан сопра...дэлхэй дээрэ суурхадаг ...гол түлэб ород компо...романсууудые зэдэлүүлэбэ. Украин композитор М. Кропивницкийн «Соловейко», С. Рахманиновай «Весенние воды» гэһэн романсуудые тэрэ онсо абьяс шадабаритайгаар гүйсэдхэбэ.

Александр Ведерников Россин эгээл эрхим басуудай нэгэн болодог. Хоолойнь шанга байхын хажуугаар аргагүй үүн нугалбаритай байна. Тиигээд тайзан дээрэ гарахадаа, юрын ерод тарыашанай гү, али улаа шэрэдэг боожононой түхэлтэй, «Русалка», «Евгений Онегин» оперануудһаа А. Ведерников Тээрмэшэнэй ба Греминэй аринуудые, Глинкын, Чайковскийн, Бородинай романсуудые дуулаа. Түгэсхэлдөө тэрэ Кончак хаанай ари гүйсэдхөөд, харагшадай табижа үгөөгүйдэ, М. Глинкын «Сомнение» гэһэн алдарта романс дуулажа үгэбэ.

Эдэ үдэшэнүүдтэ бүхы биледуудхудалдагдажа, хүгжэмдэ дуратайшуул олон байгаа.

Н. ДАБАЕВ.

БУЗАРЛУУЛҺАНАЙНГАА ТҮЛӨӨ

...Орлон ...ала тохоо. Промышленна сэ...саг ур...бэрлэлгын түхеэрэлгэнүүдые ...Тав...заһабарилга эхилээ гэжэ ...равленийн ...хараада абаад, арбитражна ...Хуулийн ...сүүд эзэ ялыень хоёр дахин ...түргээгүй ...досмолуулһан байна. ...ехэн ...1990 ондо түрүүшын дон...Приморийн ...годолгэ ороо һэн. Шулуу ...н талаар нүүрһэнэй предприятин ...едприятин- оршодог Надеждинскэ районой ...түхэригэй байгаалие хамгаалха талаар комитет сэбэрлэлгын хуушарһан түхеэрэлгэнүүдые хойшолуулангүй заһабарилха гэжэ предприятийн захиргаанда зааһан байгаа. Теэд хүтэлбэрилэгшэдынь нэншье гэнгүй, 60 мянган түхэриг яла түлөөд, һанаагаа амараа һэн. Гэбэшье ухаа ороогүй. Муухай үлэгдэлнүүд уһа бузарлаһан зандаа байна. Тиигэжэ мүнөө байгаали бузарлаһанайнгаа түлөө гүйсэд яла түлэхэ болоо.

„Буряад үнэн"-93

ӨӨРЫН НЮУРТАЙ БОЛГОХО

«Хүн шанарынь хүндэ сагта мэдэбэб» гэһэн үгэнүүдые нэгэнтэ бэшэ дуулаһан байхаб. Теэдшье буряад зоной дунда эртэ урданһаа хэлсэгдэдэг «Нэрээ хухаранхаар, яһаа хухара» гэһэн оньһон үгэ үүн удхаяа хээзэдэшье алдахагүйл. Илангаала мүнөө дэлгүүрэй сагта эдэ үгүүлэлнүүдэй удха шанар тобойсо харагдана бэшэ гү?

Нимэ бэрхэтэй үедэ бидэ үнэхөөр ло оролдожо, буряад хэлэнэйнгээ нэрэ хүндые үргэхые оролдохо ёһотойбди. Буряад хэлэн дээрэ гарадаг газетэ арад зондоо ямар туһа асарха аргатайб гэһэн асуудал бидэнэй бултанай һанаас зобоохо ёһотой.

Газетэдэ хабаатай олон тоото асуудалнаа нэгьюнь лэ мүнөө хараажа үзэхэ һанаатайб. «Буряад үнэн» газетэ ямар аргаар, хайшан гэжэ уншахада ульгам, хүнгэн болгохо гээшэб гэжэ бододог хүм. Тиихэдээ газетын макет зохёон табилгада, уран зурагай талаар шэмэглэлдэ онсо анхармаар ха.

Улаан-Удэдэ 80 гаран мянган буряадууд ажаһуудаг. Харин уншадаг зон тон үсөөн. Долоон хоногтоо таба дахин гарадаг газетын шэмэглэлэй ядуу һаань, дура татахагүй байхал.

Ушар нимэһээ һайнаар, тордиһогүйгөөр уншажа шадахагүй хүнүүдтэ нэгэ хуудаһанай дүрбэнэй нэгэ хубине зорюулха хэрэгтэй гэжэ һананаб. Үзэглэл мэтээр эхилээд, хэдэн хэшээл үнэргэхэдэ болоно. Ганса буряадшье бэшэ, харин зүүн зүгэй арадуудай элдэб хэлэн дээрэ нимэ хэшээл гаргамаар. Жэшээлбэл, япон, хитад хэлэнүүд дээрэ.

Россин түбэй газетэнүүдые абаад үзэхэдэ, «Комсомольская правда» газетын макет табигдахадаа, хуудаһан бүхэнинь дүрбэн хубяар хубаагдажа, материалнуудынь таарулагдана. Трамвай, автобус соо ябаа һаа гү, али газаашье нимэ газетые дүрбэ нугалаад уншахада аятай, эрьюулжэ, урбуулжа, нугалжа зоболтогүй. Тиихэдэ элдэб һонинуудые тобшохоноор, ойлгосотойгоор, ута бэшээр буйлуулжа хэблэдэг һаа, һонирхол эгээл татамаар.

Уран зураашын шэмэглэл ехэ һайн бэшэ байна. Ниислэл түбтэ бэшэ, харин ямар нэгэн хүдөө газарта хэблэгдэдэг мэтэ. Зурагуудынь һайса тододхогдоногүй гү, али типографидаа балартуулагдана гү, табяад-жараад онуудай шэнжэтэй. Сагнай зогсошогүй, урасхальнь шангахан ха юм.

Мүнөө сагта элдэб янзын газетэнүүд яаха аргагүй олон, ямар гоёор, элдэб янзаар зураһан, таарулагдаһан македуудтэй байдаг гээшэб.

Гаршагаа бэшэхэ талаар үедынгаа гурим алдаагүй «Советская Россия» мэтэ газетын үзэгүүдые һайшаа-һанай хэрэггүй ха. Манай Буряад ороной бүрин эрхэтэ болоһон сагта гаршаһаа эхилээд, алишье талааараа оорын нюуртай газетэ гаргаха аргатай ха юмбибди гэжэ һануулмаар.

Гэхэ зуура «Буряад үнэндэ» хабсаргалта хуудаһан гаргагдадаг һаа, аятай бэлэй. Тэрэ хуудаһан «Саг» гэжэ нэрэтэй һаа, гоё... Энэ хэрэгтэ мүнгэн һаагаа дутамаг һаань, газетын субботын— неделийн табадахи номерые хабсаргалта болгоходо, яаха юм?

Газетын хэлэ, найруулгын талые дайрабал, залуушуулай һанаа бодолдо тааруу материалнуудтоп үсөөн толилогдоно гэхээр. Залуу зон ажабайдалые ооресэ янзаар мэдэрдэг, ёгтолон һагаг бэшэгдэнэн хурса, шүүмжэлхы удхатай, шогтой, зуураатай һонинуудые уншаха дуратай байдаг. Газетын хүдэлмэрилэгшэд энээнние хараадаа абахал ёһотой гэжэ һанагдана.

С. УЛЗЫТУЕВ,
Улаан-Удын 2-дохи интернат һургуулийн уран зурагай багша.

АЛМАХА ЗОРИЛГОТОЙГООР

Һүүлэй жэлнүүдтэ республикын нинслэл хотын хүн зонние автобусоор хангалга муудажа байнхай. Улаан-Удэ хотын захиргаанай «ОБ» албанда ородог мэдэгдэнүүдэй ёһоор пассажирска 1-дэхи автопредприяти хэлэгдэй хэмжээнэй 75 процент автобус удэ бүри линидэ гаргана. Нигэжэ зоной эриитэ хэрэглэмжэ гүйсэд хангагданагүй.

Нимэ байдалай шалтгаанууд олон юм. Гэбэшье гол шалтгаанинь гэхэдэ, автобус заһабарилхада хэрэгтэй запас хэрэгсэлнүүд тон хомор болохоһоо гадна үнэ сэнгынь нилсэн дээшэлүүлэгдээ, автобусууд сүүдхын 18—20 часай туршада ашаглагдана. Гэхэ зууна харгынуд һайн гэхын аргагүй. Автобусоор ябаһанай түлөө түлбэри байгша олой туршада хоёрдохёо дээшэлүүлэгдэбэшье, предприятийн мүнгэн һангай байдал һайжаруулагданагүй. Түлишын үнэ сэн тээмэндэ дээшэлүүлэгдэжэ, байдалынь бүри хүшэр болоо. Ганса декабрь соо түлишэ абахын тула 28 миллион тухэриг гаргашалха юм. Мүн запас хэрэгсэлнүүдые, мөөр худалдажа абахын тула бага бэшэ мүнгэн хэрэгтэй.

Нимэ байдалда ороходоо, предприяти алмаха элдэб арга бэдэрээ юм. Тиин үбэлэй үедэ автобусой хүдэлмэрийн саг нэгэ часаар хороохо гэжэ шиндэбэ. Автобус нэгэ часай туршада ашаглахада 470 тухэриг гаргашалагдадаг юм. Тиин үбэлэй үедэ автобусой хүдэлмэрийн саг нэгэ часаар хороохо, автопредприяти жэлэй туршада 5 миллион тухэриг алмаха байна. Улаан-Удэ хотын захиргаан тэдэнэрэй дурадхал хараажа үзөөд, эсэсэй шиидхэбэри абаха юм.

Манай корр.

УНШАГТЫ, ТАНИЛСАГТЫ:

1-дэхи нюурта.
Россин Арадай депутадуудай VII съезд хүдэлмэреэ түгэсхэбэ.
«Буряад үнэн»-93. С. Улзытуев: «Өөрын нюуртай болгохо».
С. Васильев: «Гарзада ороошье һаа».
2-дохи нюурта.
Хонин ажалнай хэр хүгжөөгдэнэб? М. Аюров: «Бодожо үзэхөөр болоо бэшэ аал?».
Буряад Республикын арадай депутадуудай анхаралда. Г. Бадмаев: «Дурадхалыень дэмжыт».
З. Бадмаев: «Ганса нэрээ һолгэ бэшэ».
СНГ: тобшо һонин.
3-дахи нюурта.
Багшын булан. Б. Гомбоев: «Буряад хэлээр нааданууд».
Н. Балдандоржийн: «Зүб тээшэнь бэшэдэг болоё».
Х. Дампилова: «Зэмхэ сэсэгэй зэрэлгээн».
Агын һонин.
4-дэхи нюурта.
Соёлой һонинуд.
Спорт.

Хонин ажалнай хэр хүгжөөгдэнэб?

БОДОЖО ҮЗЭХӨӨР БОЛОО БЭШЭ ААЛ?

зар нютагайнгаа байгаа-эрхэ байдалаар, мүн найнгаа ёһо заншалаар й эндэхи ажахынууд хэр а хойшо хонин һүрэг р үсхэбэрилдэг байһан гэ. Мүнөөшье Сэлэнгын агай олонхи колхоз, совудай гол һалбаринь хо-ажал гэжэ тоологдоно. тай солотой, ажалша бэр-конишодшье урданһаа эн-ай олон байһан ааб даа. Караад-далаад онуудта э газар хахалалгын ехэ уяан. һаахараан соогуур эхи тала дайда, хада гү-нуудэй хуу хахалагдажа, шээрнин нилээд бага бо-шье һаа, һал болотор ай-соо хонин һүрэгэй тоо 0—200 мянганда хүрэдэг гаа юм. Харин һүүлэй нуудтэ тэдэнэймнай тоо гой улам үсөөн болгогдо гордоһоор, мүнөө Сэлэн-аймаг республика соо ндойнгоо тоогоор зэдын-эй, мухар-шэбэрэйхидэй а, гурбадахи һуури эзэл-

Байгша оной декабрин эй байдалаар ажахынуудна-най 100 мянга үлүүтэй нид, тэрэ тоодо 50 хүрэ-үй мянган эхэ хонид. тоо-доно.

Бүхы дээрээ үдөө ажахын эхэтэй байдалда өөдөд бай-н-үдэ энэ гол һалбарим-йшье баһал горитойхон га-лан хохидолдо дайрагдан-й. Аймагай бүхы колхоз, вхозуудта һүүлэй 2—3 элдэ хонидой тоо толгой ха аргагүйгөөр үсөөлэгдэжэ йна. Гансахан энэ жэлэй гэрһэн 11 һарада тэдэнэй о 14,3 мянган толгойгоор өрөбо. Жэлһээ жэлдэ энэ лбарнһаа мяхан, ноохон аргаар абтадаг, зүүн эхэ хо-н бүриһөө хурьгад үсөөн бтадаг боложол байнхай.

Жэшээлхэдэ, энэ бавагдаг-яа байгша жэлдэ аймагай жахынуудта эхэ хонидые арууһалдаг 99 бригадын ройдоол 11-ниинь зүүн эхэ онин-бүриһөө 100-һаа дээшэ хурьга-түлжүүлээ. Тинхэдэ 5 бригадада зүүн эхэ хонин үриһөө 90-һээ дээшэ хурь-ан абтаа. Харин таби шахуу халагша хонишод зүүн эхэ хонин бүриһөө 60-һаа доо-но хурьга томо болгоо бшуу. Эндоогоор хэлэбэл, аймаг оо бүхы эхэ хонидой 11 процентнь түл үгөөгүй гэ-дэм» колхоздо, Ки-гэн, Гельманэй нэрэмжэтэ, «Бестужевский» совхозуудта эхэ хонидой 20—30 процент һубайраа.

Түс һалбаринн эгээл олзотой продукци гэжэ тоолог-долог «сагаан алтан»—хонин-ой нооһо хайшалалга эрид доошолжо байна. Жэшээнь, байгша ондо, урда жэлэй-хитэй сасуулхада, хонин бү-риһөө 400 граммаар бага нооһон абтаа гэхэ гү, али нэгэхэн жэл соо энээнээ ааар 770 центнерээр доошолуулаа-бди. Килограмм нооһолой сэнгэй, эгээл доогуур абаха-да, 300 тухэригта хүрэһэнь тоолобол, хэды миллион тү-хэригэй ашаг олзо алдагдаа гэшэб!?

Гол һалбарида тохёолдо-һон нимэ һанаа зоборитой байдал тухай тээмэндэ, на-мар аймагай хонин ажалай үдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн дээрэ дэлгэрэнгы хөөрэлдөөн болоо һэн. Энэ ехэ гэгдэл, алдуу дутагдалнуудые яажа усадхахаб гэжэ хүнүүд һа-намжа, дурадхалнуудаашье хэлээ.

Ороо соо, тэрэ тоодо ма-найй республикын арадай ажа-хын бүхы һалбаринуудта то-хёолдоод байһан ехэ дорой-толго, гурим журамай, эм-хидхэлэй эрид һуларһан, муудаһан хүндэхэн «үбшэн» хонин ажалыешье тойрожо гараагүй. Сэхыень хэлэхэдэ, бүхы хүмэнэй дутамагта шалтагаалан, колхоз, совхо-зуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэр-гэжэлтэдһээ эхилээд, жинрэй олочин хонишод, малшад, ме-ханизаторнуудайшье ажалдаа хандаса, оролдолгын халир-хай, харюусалга багатай бо-лоһоной хойшолон эндэ эли харагдана. Тэрээн дээрэ бү-хы юумэнэй үнэ сэнгүүдэй ой үхаанда орошогүйгөөр дээшэлһэн, хүдөөгэй ажалша-дай салин түлээрнин ахир ба-га байһан үшар эдэ бүгэдые бүри схээр һүжөрөөнэ.

Тээд, юунэйшье боложо байгаа һаа, ямаршье һалба-ринн ажалай үрэ дүнгүүд нэн түрүүн үндэ хүдэлдэг хү-нүүдэйл һанаа сэдьхэл, хү-сэл эрмэлзэлһээ, иланганя һайн һайхан һэшхэлһээ, мүн баһа мэргэжэл шадабариһаа ехэ юумэн дулдыдадаг ха юм.

Сэлэнгын аймагта урдан-һаа хойшо суутай солотой хо-нишод үсөөн бэшэ байһан гэ-жэ дээрэ дурдаа һэм. Мү-нөөшье ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг, хэды хүшэр хүндэ байдалые зоримгойгоор да-бажа, үндэр үрэ дүнгүүдые туйладаг түрүүшүүл манай-да бии. Сэлэнгын совхоз ма-лай эдихэ үбһэ тэжээлээр ходол дуталдажа байдаг ажа-хынуудай нэгэн гүб даа. Тээд энэ совхозой залуу хонишон Б-С. Цыбденовэй бригада байгша ондо зүүн эхэ хонин бүриһөө 125,2 хурьга тү-жүүлжэ, хонин бүхэнһөө 4,5 килограмм нооһо хайшалаа, хурьган бүхэнинс 22,8 кило-грамм шэгнүүртэй болгожо эхэһээ таһалаа. Бүхы респуб-лика соогоо үнинэй мэдээжэ хонишон А. М. Акулов (Хим-ный совхоз), энэ жэлдэ ба-ha зүүн эхэ хонин бүриһөө 110 хурьга түлжүүлээ бшуу. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой бэрхэ хонишод В. А. Чойсоронов, Б-Ц. Д. Жапов, В. Д. Очиров, А. Ц. Эрдынеев болон бүсад баһал һаин үрэ дүнгүүдые туйлан-хай. Түлэ, зүлаг, эрье хони-дые харуулһалдаг хонишодой дундашье һүрэгөө үхэл гарза-гүйгөөр ондо орууллһан, нооһо сохёор хайшалһан, хонидой шэгнүүр горитойгоор нэмээ-һэн хүнүүд үсөөн бэшэ. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишод А. Г. Тугутов, С. Д. Дамбаев, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хонишод Р. Ф. Зайнулин, Н. К. Алексеев болон бусадые нэрлэжэ болоно.

• Гэхэтэй хамта нэгэл адли эрхэ байдалда худэлжэ бай-гаад, имагтал дааһан ажал-даа тон харюусалгагүйгөөр хандадаг, гурим, журам сахи-даггүй, хүнүүдэй хонишодой-мнай дунда олон байһан дээ-рэһээнь бригада бүхэнэй үрэ дүнгүүд хоорондоо һара на-ран хөёр шэнги илгаатай бай-на бшуу. Энэ жэлдэ «Эрдэм» колхоздо ахалагша хонишод А. Меньшиков, Ю. Климов, В. Цыбиктаров, «Бестужев-ский» совхоздо Н. Дамбаев, Г. Жаркой гэгшэдэй бригада-нуудта зүүн эхэ хонин бүри-һөө оройдоол 20—30 хурьган түлжүүлэгдээ. Тусхайлбал, хонишон Г. Дагбаевай бриг-ада түрүүн зүүн эхэ хонин бүриһөө 72 хурьга абаад бай-һан аад, тэдэнэ ёһоор ха-руулжа шадангүй олонхиень гарзалуулжа, эсэстээ зуунай 29 хурьга томо бол-гоо.

Үбһэ тэжээлэй дуталдаһан дээрэһээ хурьгад үсөөн абта-на, нооһон багаар хайшалаг-дана гэжэ зариман шалтаг урдаа бариха дуратай. Үнэн-дөө, тэрэнь даншье тинмэ бэ-шэ. Тэрэл Б-С. Цыбденовэй худэлдэг Сэлэнгын совхоздо хонишод Р. Бабаев, С. Луб-санов, В. Дугаров, О. Гай-футдинов гэгшэдэй бригада-нуудта зүүн эхэ хонин бүри-һөө 32—53 хурьган түлжүү-лэгдээ, хонин бүхэнһөө 2,7—2,8 килограмм нооһон абтаа ха юм.

Нимэ жэшээнүүдые ажа-хы бүхэндэ олоожо болоно.

Нөёхөной XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо һүүлэй хэдэн жэлдэ эхэ хонидой олон-хи бригадануудта байса бай-дальнь шэнэлэгдээ, хонидтоо ороohото-сенаж, талха таряа-най зүйлшье һайса эдеэ-лүүлдэг болонхой. Тээд эн-дэхи олохон хонишодынь зүүн эхэ хонин бүриһөө ороидоол 39—52 хурьга түлжүүлнэ.

Манай һанахада, һүүлэй жэлнүүдтэ ажахынуудта хонин һүрэг үсхэбэрилгын технологи, зоотехническэ заабари ёһоор сахигдахаяа болёо. Иланганя искусственна үрэ-жүүлгэ тоогдоногүй гэжэ хэ-лэхээр. Хусануудай үрэ үнэ-тэй болоо гэжэ шалтаад, за-рим ажахынуд предприятитай холсээ баталжа, тэндэһээ эрхим үүлтэрэй хусын үрэ абахаһаа арсадаг боложо эхилээ. Һайн үүлтэ-рэй, нооһо сохэтэй өөһэдын хусануудтай һаа, тэдэнэйнгээ үрэ байра дээрэнь абаад, эхэ хонидоо үдэжүүлхэдэнь ха-маашьегүй бэлэй. Тээд «Эр-дэм» колхоздо, мүн бусадшье ажахынуудта үрэжүүлгэдэ хэрэглэгдэдэг хусануудынь тус бүридөө миил 3,5—4 ки-лограмм нооһо үгэнэ. Нимэ ахир муу хусануудай түл яа-гаад һайн байхаб даа!

Иигэжэ искусственна үрэ-жүүлгын тоогдохёо болиһон дээрэһээ «Эрдэм» колхозой, «Бестужевский» совхозой бригадануудта энэ жэлдэ эхэ хонидойнь олонхи һубай бай-шоо.

Эиээнһээ уламжалан, үшөө нэгэ хүндүүлхэй асуудал га-рана. Һүүлэй жэлнүүдтэ бү-хы дээрээ хонидоймной үүл-тэр эли бодо муудажа, жэжэ болоо. Энэ жэлэй бонитировкын дүн харахада, һүрэг соо элитнэ болон нэгэдэхи класс-сай шанартай нооһотой эхэ хонид тон үсөөн, сохэхинь хо-ёрдохи классай, мүн ямаршье классай эрилтэдэ хүрэхэгүй, голодоһондо гаргагдахаар хо-нид олон. Энэмнай ажахы-нуудай зооветмэргэжэлтэдэйл ажалай харюусалгын, эрил-тын доошолһоной гэршэ бо-лоно.

Тэрэшэлэн хонишодоор, иланганя эхэ хонидой бри-гадануудта худэлхөөр дай-рагдаһан лэ хүнүүд табиг-даа. Бодотоор худэлхэ эр-мэлзэлгүй, хайша хэрэг, зал-хуу хойрог хүнүүдые хони-шодоор табихада, тэдэнь имагтал умсынгоо мал тэжээ-хэ. юрэл ажалтай хэбэртэй байха гэжэ оролдоно ха юм. Тэдэнэр хонишоной мэргэжэ-лые гүйсэд шудалха, түрүү дүй дүршэлдэ һураха, шэнэ юумэ хэрэглэхэ гэжэ ороо-доошье бодоногүй.

Тинмэһээ аймаг соо хонин ажалай үрэ дүнгүүдые, ба-гаханаршье һаань, дээшэ-лүүлхын тула манай хүршэ аймагай Борьёогой совхозой-хидой жэшээгээр энэ һалба-рияа һайн кадрнуудаар бэ-хижүүлхэ, тэдэнэртэ ажалай, ажаһуудалай таатай эрхэ байдал бии болгохо, тиигээд лэ эрилтэ, харюусалгыень шангадхаха ёһотой болоно.. Гадна саашдаа хонин һүрэ-гые нюдэ нюургүй хороохол гэжэ байдаг һэдэлгэдэ эсэс табиха шухала. Тарадагангай, иланганя тарилгын хубаарил-гые зүбсөр табиха, заатал һаа, эхэ гасаата таряа тари-хые оролдохогүй, нэн түрүүн малай, хонидой төөмсөл бо-лохо үргамалнуудай тарил-гые үргэдхэхэ тухай бодом-жолхоор болоо. Тиигэбэл хо-нинай мяха, нооһо эхээр аба-ха байнабди.

Ушарынь юуб гэхэдэ, мү-нөө хонин ажалнай нилээд доройтолгодо орсоншье бай-хадаа, бусад һалбаринуудта орходоо, эгээл ехэ ашаг олзо үгэнэ ха юм. Аймагай олон-хи ажахынуудта бүхы олзо доходой хахадынь нэни үсхэ-бэрилгэһөө ороо. Хэрбээ энэ һалбаринс үшөө саашань до-ройтуулха, муудхаяа болоо һаамнай, «соһэдынгөө һан-дайлжа һууһан модоной гэ-шүүһэ таһа сабшаһантай» ад-ли болохол. Энээнинс ойл-гёл.

М. АЮРОВ,
Сэлэнгын аймагай худөө ажахын управленнин ахамад зоотехник.

Хурамхаанай аймагай сомоной болон сельскэ Совдүүдэй түрүүлэгшэнэр, худөөгэй захиргааануудай худэлмэрилэгшэд аттестационно шалгалтануудые гараһан байна. Тиихэ зуураа, тэдэнэр худөө һууринуудта үнгэргэгдэлэн ажалшадай хамтын суглааануд дээрэ өөһэдынгөө эмхидхэн ябуулжа байһан худэлмэри тушаа дэлгэрэнгыгээр тоосоо бэлэй.

Тиимэшүү тоосоонууд Һахали, Могойто, Алла, Улан-хаан, Арагун, Бархан тос-хонуудаар үнгэргэгдөө. Тэ-дэнэй худэлмэридэ дүн хам-тадаа хөёр мянгаад шахуу хүн зон хабаадалсаха зуу-раа, захиргааануудай худэл-мэридэ ушардаг дутуу дун-дануудые яажа усадхаха ту-хай һанамжа дурадхалнуу-даараа хубаалдана.

Ажалшадай эдэ суглаа-нуд дээрэ аймагай захиргаа-наа гулваа В. Д. Цыренов, арадай депутадуудай райо-но Совдэй түрүүлэгшэ Б. В. Самбуев болон захиргаанай харюусалгата худэлмэрилэг-шэд хабаадалсажа, үгэ хэ-лэһэн, мүн хүн зоной таби-һан олон тоото асуудалнууд-та харюусаһан байна.

— Дэлгүүрэй экономикын орёо хүндэ хүшэр сагта ма-найда шиидхэгдээгүй асуу-далнууд олоор дайралдана. Үйлэдбэриимнай алишье һалбари дээрэ дутагдалнууд олоор үзэгдэнэ. Мяха, һү-үйлэдбэрилхэ, тэрэниие гү-рэндэ худалдаха талаар мү-нөө жэлдэ урдынхидаа ор-ходоо, муу дүнгүүдые туй-лаабди. Ажахынуудай һай-наар ажаллана гэхын арга-гүй. Гүүртэ, отара, фермэ-нүүд дээрэ адууһа малайм-най тоо үсөөрөө, — гэжэ районой захиргаанай гулваа Владимир Цыренов үгэ хэлэ-хэдээ тэмдэглэбэ.

Тиихэтэй хамта, Буряад Республикын Верховно Со-ведэй һүүлшын сесси дээрэ манай хүршэ Баунтын рай-он тухай асуудал хаража үзэгдөөд, тус райондо «эвенкнүүдэй национальна район» гэһэн хуушанайнь нэрэ бу-саагдаһан байна. Энээн ту-хай республикын газетэнүүд-һээ уншаа ёһотойт. Энэ нэрэ хүндэ хадаа хууллаар хамгаа-лагдаха, гүрэнэй засагай эм-хинүүдтэ эвенкнүүд түлөө-лэгшэдөө заабол байлгаха, тэдэнэр хэр угһаа ажамидар-даг газартаа, газарайнгаа баялигуудта ээн байха, түрэл холсоо, соёлоо, ёһо зан-шалнуудаа һэргээхэ, саашда-нь тэдэнээ улам хугжөөн, бусад арадуудай түлөөлэг-шэдтэл адлаар һалбаран хүг-жэхэ, мүн тиихэдэ Россий Федерацийн зүгһөө тусхай сэхэ туһаламжа үзүүлэгдэн, эд бараагаар, эдеэ хоолоор. мүнгөөр сэхэ хангагдаха бо-лоно бшуу гэжэ захиргаа-най гулзаа, Бурлад Респуб-ликын арадай депутат В. Цыренов хэлэһэн байна.

Манай аймаг дотор Дэрээ-нэй, Улаанхаанай эвенкнүүдэй сомоной Совдууд бии бол-гогдоо гэршэ ааб даа. Тэндэ дүн хамтадаа 400 гаран эвенк угсаатанай түлөөлэг-шэнэр ажаһууна. Тэдэнэй ехэнхи хубинь хонишод, мал-шад, механизаторнуудаар худэлнэ. Агнуури эрхилдэг хүнүүд тон лэ үсөөн. Гэбэ-шье нютагай зоной хууша-най ёһо заншалнуудые һэр-гээхэ талаар һүүлэй хэдэн жэлэй хугасаада урагшатай алхамууд хэгдөө, саашдаа-шье хэгдэхэ байна.

Худөөгэй һууринуудаар тоосоёто хамтын суглаануудта бэлэдхэлэй худэлмэрийн ябуулагдажа байха үеэр ай-магай захиргаанай гулваа Владимир Дармаевичтай уулзахадааа, нютагай эвенкнүүдэй соёлой саашдаа яажа хугжэхэ тухай асуудалаар һонирхон хөөрэлдөө бэлэйб.

— Манай Дэрээн, Улаан-хаан нютагуудай эвенкнүүд сооһоо олон хүнүүд дээдын һургуулитай болоод, республика болон бусадшье нютагуудта худэлжэ ябана. Тэдэнэймнай тоодо үсөөн тоото Хойто зүгэй арадуудай республикын холбооной президент П. С. Степанов, Росси-син Федерацийн габьяата багша Д. П. Миронова, Республикын соёлой габьяата худэлмэрилэгшэ Е. Н. Баранов, эрдэмтэ Сергей Шубин, хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидат, Хабаровск хотын багша-нарай институтай кафедрые даагша Д. М. Берельтуева, Доодо-Ангарай дунда һургуулийн багша М. М. Бодоулова болон бусадые нэрлэжэ болоно, — гэжэ Владимир Дармаевич хэлээ һэн.

Мүнөө Хойто-Байгалай болон Баунтын аймагуудай һургуулинуудта имагтал Дэ-рээнэй дунда һургуули дүүр-гээд, Ленинград ошожо һу-раһанай удаа багшын мэргэ-жэлтэй болоһон олон залуу-шуул худэлжэ ябана. Тиимэһээ Улаанхаан ба Дэрээнэй дунда һургуулинуудта эвенк хэлэ заалга муу бэшээр та-бигданхай гээд хэлэхэ боло-нобди.

Улаанхаанай һургуулийн багша Л. А. Степанова Бар-гажанай эвенкнүүдэй толи болэдхэжэ, хэблэлдэ бэлэн болгобо.

Тиихэтэй хамта, урданһаа эхилжэ эвенкнүүдэй агнуу-ри эрхилдэг бар тайгын та-варнуудай ой модые Хурам-хаанай леспромхоз хайра гамгүйгөөр отолоо. Хорёод жэлэй саада тээ «ногоон да-лайн» миралзан бай-зарнууд мүнөө хара-шархада, бүжуу, ха-шэндэ дайрагдаһан элнэн шоройдо ху-хадын харьяа горх-най нуралгада да-эхилнээр үнинэй. И-далтай саашадаа бэшэ гээшэ ааб даа.

Оршон тойронхи гаалняа хамгаалыы-магай түрүүндэ эвенкнүүдэй на-болгоо һаамнай, я-бэлэй.

Нэгэдэхёэр, мана-хаанай аймаг Баунт-Хойто-Байгалай һаа үшөө хүйтэн газарта оршоно бш-дохёор, элнэн губ-байһан Хүнтэйн-дые, ой модоёо э-этолуулһан тайгаг-гэжэ хуушанайнь х-оруулха, шубуу ш-гүрөөлыень яажа-гохо ёһотон гэш-мүнгэн зоорн, хэ-таһалгаряагүй худ-рэгтэй. Удаань б-гай газар дайдые-гажан шадарай на-парк болгоо һаа, һохи-

Эдэ удэрнүүдт-суглаануд дээрэ-ажалшадай гуле-хэлэхэдээ, манай а-нүүдэй национальн-заабол болохо ёһо-һанамжална. Энэ-дурадхалыемнай ре-Верховно Совет х-рынгоо соссини-табиха бээ гэжэ

Г. БА

Буряад Республикын арадай депутадуудай анхаралда

ДУРАДХАЛЫЕНЬ ДЭМЖЫТ!

СЭХЭ ШУУД ЗАНТАЙ

СОФЬЯ НИМАЕВНА БАТОЖАПОВА эд хэрэглэгшэдэй кооперацийн отличник, энэ жэлдэ Буряад Республикын худалдаа наймаанай габьяата худэлмэрилэгшэ гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. 1990 онһоо тэрэ Хажэнгын райпогой правленийн түрүүлэгшээр худэлжэ байна. Софья Нимаевна залан сэхэ, зохёохы эдэбхи үүсхэлтэй, мэргэжэл шадабариитай хүтэлбэрилэгшэ юм. Суглаа ажалладаг нүхэдтөө хүндэтэй.

С. Н. Батожапова Улаан-Удын кооперативна техникум дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр Новосибирскын кооперативна худалдаа наймаанай институтта заочноор һураж, түгэсхэһэн байгаа. Худалдаа наймаанай талаар гүнзэгы эрдэм һуургуулитай байһан дээрэһээ хүүгэй хүн зонинс эд бараагаар, эдеэ хоолой зүйлнүүдээр яажа һайнаар хангалтай гээшэб гэжэ ехэ юумэ мэдэдэг байна.

Софья Нимаевна 1968 онто эд хэрэглэгшэдэй кооперацида товароведээр хүдэлхэсэ ороо һэн. Тэрээнһээ хойшо Хажэнгын, Баргажанай райпонуудта, Буркоопсоюзай правленидэ ажаллаа. Дурбэн жэл соо нүхэр Батожапова Буркоопсоюзай столовын директорээр худэлһэн юм. Һүүлээрнь худалдаа наймаанай талаар Хажэнгын райпогой түрүүлэгшын орлогшоор томилогдоо һэн.

1986 онһоо 1990 он болотор тэрэ Хурамхаанай райпогой правленийн түрүүлэгшээр худэлбэ. Тиихэдээ тэрэ тус районой худөө нютагуудта промышленна эд бараанай болон эдеэ хоолой хэдэн магазинуудые барюулжа, худөөгэй ажалшадай дунда ехэ хүндэтэй болоһон байгаа.

Мүнөө дэлгүүрэй экономикын бэрхэшээлтэй сагта хүн зонинс али бүхы юумээр хангаха гээшэ айхабтар хүшэр хүндэ гэжэ ойлгожо байгаашье һаа. Хажэнгын райпогой хүтэлбэрилэгшэ ехэ оролдолго гаргана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: С. Н. Батожапова.
Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ГАНСА НЭРЭ
ҺЭЛГЭЭ БЭШ

Хорин аймагай Хорин совхозой ажалша коллектив хамтынгаа суглаан дээрэ хамтын ажахы боложо, ажалаа эрхилхэ гэһэн шиидхэбэри гаргаба. Энэньшье гайхалгүй, юундэб гэхэдэ, үшөө март һарада, баһал хамтынгаа суглаан дээрэ газарай реформо ажахыда бэелүүлхэ тухай хөөрэлдөөнэй болоходонь, хорининхид олёихи дуугаар хамтаран худэлхэ тухайгаа мэдүүлээ һэн. Газарай реформын гол зорилгодо ажахын худэлмэришэн бүхэн өөһэдынгөө хубинн газартай, зөөритэй байха ёһотой. Тиин хүн бүхэн хамтын зөөриһөө өөрынгөө тусхай хубитатай болоходоо, хайшан гээд ажалаа эрхилхэ тухайгаа зүбоор шиидхэхэ ёһотой байгаа. Хайшан гэжэ мүнөө сагай хүшэр сагта ажалаа зүбоор эрхилхэб? Үмсэ боложо гараха гү, али үгы һаа таряашанай ажахын нэгэдэл болохо гү? Али хамтаараан худэлһэн зандаа үлэхэ гү гэһэн олон асуудалнуудые хорининхид эрхэ бэшэ шиидхэхэ ёһотой һэн. Тиихэ зуураа өөртөө таарама зам шэлэжэ, зүбөөр ажалаа эрхилхэ гээшэ түрүүшын шэнэ аргын шатада тон шухала удха шапартай.

Энээнинс хорининхид зүбөөр ойлгожо, арга болмжоёо һайса бодожо, сэгнэжэ үзөөд, намарай һүүлшын һарын һүүл багаар, ноябрин хуушаар бултааран сугларжа, сэхэ хөөрэлдөө хэхэбди, эндэл нэгэ шэглэл шугамаа шэлэхэбди гэжэ хэлсээд тараһан юм.

Тэрэ гэһээр саг үнгэржэ, бодомжолжо үзэхэ болзор хорининхидтэ яжала байгаа. Энэ удаа Хорин совхозой ажалшад хамтын ажахы эмхидхэжэ, энэ ажахы «Хорининское» гэжэ нэрэтэй болобо.

Хорининхид хамтааран худэлхэ гэһэн шиидхэбэри гаргахадаа, бэс бэедээ түшэглэн, хүндэ хүшэр сагые дабажа гараха, хамтааран хэжэ байһан, мэдэхэ болоһон худөө ажахынгаа һалбаринуудые һандаргаахагүй, ажахын албануд, цехүүд бэсэ дааһан байха ёһотой. Хамтын ажахын гол зорилго газар болоно. Газараа хамтааран элдүүрилжэ, үтэгжүүлжэ, һайжаруулжа байха хэрэгтэй гэжэ тариашад шиидээ.

Хамтын предприятинн хүтэлбэрилхы советэй түрүүлэгшээр С. Ж. Жамсуев нэгэн дуугаар һунгагдаа. Өөһэдынгөө ажахын хүтэлбэрилэгшые һунгахадаа, хорининхид эүб һунгалта хээ гэжэ һанамаар. Семен Жамбалдоржиевич аймаг болон республика соогоо мэдэжэ болоһон худөө ажахын бэрхэ мэргэжэлтэ, эмхидхэгшэ, холын хараа бодолтой, өөрын харасатай, хамтын ажал эмхидхэжэ, ехэ дүй дүршэлтэй болоһон хүтэлбэрилэгшэ юм.

Хүтэлбэрилхы советэй бүридэлдэ 13 мэргэжэлтэн ороно. Табан ахамад мэргэжэлтэдые түс советэй түрүүлэгшэ өөрынгөө эрхээр томилһон байна. Советэй бэшэ гэшүүдые ажалша коллективүүд һунгаһан байха юм.

Ажахын гол зорилго ха-даа һайн шанар-ажахын продукци-һайнаар ажаглаһ-үйлэдбэрилжэ һу-ажалай продукци-харал хандуулха-малай тэжээл бэ-хэй худэлмэрийн-ха, ажахынгаа м-техническэ үндэ-шэнэлхэ гэхэ м-

Хамтын ажахы-болон эмхидхэгш-рнин совхозой х-болоно. Эдэ нүхэ-приятида ажалш-байһанаа һайн д-дүүлээ.

Хамтын суглаа-талһан уставай-приятнин хүтэлб-дэ зургаан—ажа-тын суглаан бо-

Хамтын ажахы-хэ, ондоо болоо-зогсоохо гү, али-гааха асуудалну-хамтын суглаан-эрхэтэй.

Ажалаа эрхил-ажал шалгаха-шье асуудалну-коллективэй-тулөөлэгшэд-гатай. Ажахын-зорилго хүтэлбэ-ведтэ даалгагда-вет үйлэдбэрилэ-хэлгын, мүнгэн-гоной болоо со-һуудалай а-шиидхэхэ үлэ-ажалша коллек-рениин түлөө-да тоосоолог бо-

Хамтын аж-бин байгаа ма-ническэ һуудал-мүнгэн зөөрин-циальна хүгжэ-жалан эрхилжэ-той. Ажахын-мүнгэн зөөрин-нууд бэшэ-хэлсээнэй ёһоо-ха. Тоосоонин-сэнгүүдээр боло-сэнгүүдээр тоо-лективэй хэйн-мэрэ түс предп-дэлмэришэдэй-хэ, тэдэнэй то-ажахын эрилэ-дыдаха. Ажал-олзо хэйн аж-гүүдһээ болон-нэй хамтын аж-һээ харагдаха.

«Хорининское» тын ажахын а-та-һан уставай-гол түлөө нимэ-лэлтэй байха

Түс уставай-эрилтэнүүдтэй-улаан-одонойн-найхид ажалда-даа шэнэ арга-лэн худэлжэ-

Шэнэ байгу-тын ажахыда-«ашаа» үлөөн-бидэ һонирхо-нөө үедэ сэ-гаа арга боло-раада абажа-дэ, совхоз эн-лион түхэриг-дуургэхээр х-

Энэ мүнгэн-соогоор тиимэ-гэн бэшэ юм-шье шэнэ аж-зар дээрэ а-бэшэ.

Дэлгүүрэй э-гэн бэшэ замд-хыда амжалта-

З.

СНГ: тобшо һонинууд

ВОРКУТА. Декабрийн 8-дэ эндэ нээгдэһэн Россий горнягуудай дулдыданги бэшэ профсоюзай хоёрдохи съезд дээрэ һалбарийн тон шухала асуудалнуудые шиидхэхээр хараалагданхай байгаа. Россий Федерацийн шахтериуудай нютагуудай делегадууд, мүн Беларусийн, Украйныи горнягуудай түлөөлэгшэд тэрэнэй худэлмэридэ хабаадалсана. Харийн гүрэнүүдһээшье айлшад ерэнхэй. Нэгэдэхи съездын баталан абаһан программын дүүргэлтые шэнжэлжэ үзэхөөр түсэблэгдэнэ, дулдыданги бэшэ профсоюзые бэхижүүлхын тула хэмжээ ябуулганууд хараалагдаа.

1993 оной һалбарийн тарифна хэлсэгдээ. Горнягуудай дулдыданги бэшэ профсоюз Россий Федерацийн правительстватай шэнэ жэлэй тарифна амлараа хэлсээ баталха ёһотой гээд олонхи делегадууд тоолоно.

Социальна страховаанийн жасые эрхилхэ ба хэрэглэхэ хэрэгтэ профсоюз заатагүй хабаадалсаха ёһотой гэһэн нэгэн адли һанал болол эндэ зэдэлээ. Мүн горнягуудые ажалаар хангаха асуудал эндэ шиидхэгдэхэ байна.

Горнягуудай аюулгүй ажал тухай асуудал съездын үзэмжэдэ табигдаһан асуудалнуудай эгээл шухалань болоно.

МОСКВА. «Декабрийн 17-һоо Борис Ельцинэй Хитад ошоходо худалдаа наймаанай-экономическа 12—24 хэлсээндэ гар табигдаха ёһотой»,—гээд Россий правительствын вице-премьер Александр Шохин мэдээсэнэ.

Россий-хитадай хоёр талын экономическа харилсаанууд энэ жэлдэ «тон һайн» байгаа гээд тэрэ тоолоно. Урданай СССР-эй Хитадтай бэелүүлдэг байһан худалдаа наймаанай хэмжээн энэ жэлдэ нилээд үлүүлэгдэхэ. Бүхыдөө 5 миллиард долларой худалдаа наймаан хэгдэхэ гээд Александр Шохин тэмдэглэнэ. Тиин гүрэнэй бүридэлнүүдтэй холбоогүй, сэхэ харилсаануудай ашаар худалдаа наймаанай гол хүби бэелүүлэгдэнэ гээд тэрэ онсолбо.

Энэ талаар харилсаануудта һаад тойбо татадаг гол шалтагаан гэхэдэ, транспорт болоно. Хэрэглэжэ боломоор гурбан замай ороидоол нэгыень— Забайкали соогуур гарадагыень Росси мүнөө дээрээ хэрэглэнэ. КНР ошодог худалдаа наймаанай харгы замуудые нээхын тула һаяын сагта Монгол болон Казахстантай хөөрэлдөөнүүдые эхилхэ хэрэгтэй гээд вице-премьер тоолоно.

Мүн «хоёр ороной хоорондохи агаарай холбоое хүгжөөхэ хэрэгтэй» онсо анхарал хандуулха шухала» гэжэ Александр Шохин тэмдэглээ. Москва—Пекин гэһэн рейсээр ниидэдэг самоледуудай биледүүдэй хахад жэлээр урид дууһашоод байдаг ушар һанаа зобооно.

МОСКВА. Россий Федерацийн хүн бүхэн һаяар энэ гүрэнэй эрхэтэн байдыень гэршэлһэн үнэмшэлгэтэй болохо юм. СССР-эй эрхэтэнэй паспортда, түрэһэн тухай үнэмшэлгэдэ, сэрэгшын (сэрэгэй биледтэ) нэмэлтэ болгожо үгтэхэ энэ документ тодорхой хүнэй Россий эрхэтэн байдые гэршэлһэн саг зуурын документ мүн гээд Россий правительствын баталан абаһан тогтоол соо хэлэгдэнэ. «РСФСР-эй эрхэтэн тухай» 1991 оной январийн 28-най РСФСР-эй Хуулийн статьягай үндэһэн дээрэ энэ хүн Россий Федерацийн эрхэтэн гэжэ 30 түхэриг түлөөд абаха энэ документ соо бэшээтэй байха юм. Зарим эрхэтэд энэ тогтоолой ёһоор үнэмшэлгыы түлөө 30 түхэриг түлэхэгүй. Граждан ба Эхэ ороо хамгаалгын дайнуудта хабаадагшад, пенсионернүүд, инвалидууд, бага салиитай хүнүүд тэдэнэй тоодо ороо.

КИРОВ. Дайнай, ажалай ба Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй ветерануудай Кировэй областной Советэй дэргэдэ байгуулагдаһан «Ветеран» эблэл ажал ябуулгаяа удаа дараалан эдэбхижүүлнэ. Мүнөө үйлэдбэриин 15 шахуу кооператив, нухэсэл болон бага предприятий тэрэнэй бүридэлдэ ороно.

Ганса гаксаараа амидархын аргагүй саг тэдэнинс хамтархынь баадхаһан байна. Гэхэтэй хамта Вяткын газар дээрэ шадамар бэрхэ зон хододоо олон байһан юм. Һэеы гутал дарадаг, хүгжөмэй инструментнүүдые бүтээдэг, мебель дархалдаг, түйсэнүүдые бүтээдэг бэрхэшүүл мүнөөшье дайралдадаг.

Тиигэжэ «Ветеран» эблэл уран гартанай хэрэгые һэрээхэ гэжэ шиидээ. Үеһөө үедэ дамжуулагдажа байгаа шадабариньь таһалдаагүй гээд түрүүшын туршалгануд гэршэлнэ. Шадамар бэрхээ бүтээгдэһэн гэр байрын хэрэгслнүүдые, госелтонуудые хүн зон дуратайгаар худалдан абана. Тиигэжэ дэлгүүрт эд бараан элбэгжэнэ, мүн пенсионернүүд хоолойгоо тэжээхэ мүнгээ олоно. Мүн кооператив болон нүхэсэлнүүдтэ хүнгэлэлтэтэй налог тохогдодог байна.

НОВГОРОД. Эндэ 100 ваучер тус тустаа 10 мянган түхэриг-өөр түрүүшынхиеэ худалдагдаа. Мүн һая нэгэдһэн «Ломбард» магазин эгээн түрүүлэн мүнгэнэй орондо ваучер абана. Гэбэшье эндэ үмсэлэлгын чегэй сэн тон доогуур байна.

ХАБАРОВСК. Эндэ нэгэдһэн фестиваль дээрэ харагшад Японой ба Россий кинематографистнуудай нинэ бүтээлнүүдтэй танилсаха юм. Японой Россидахи посольство, Находкодо ба Санкт-Петербургдэ энэ ороной генеральна консульство, нинтын хэдэн жаса тэрэнинс эмхидхэһэн байна.

Японой режиссернууд Кихати Оцамота, Синзитиро Савай, Масаюки Суо болон бусад мастерн

РЯАД ЭЛЛЭЭР НААДАНУУД

ПУУЛАГША

элбэрилэгшэ гү, эгэ үгэ һанажа. эонинень бэшэ- ан үгэ соо нэгэ ан дабтагдаагүй иха. Наадагшад ан үзэгүүдыень адаал һаа, олон ые бии болгохо болоно. Тус эхын тула тус- зэргэтэй. «нинсгалдай» таба һэн гэлэй, үзэгүүдээр ые зохёожо бо- , дал, алда, зохёогдон хүн олгодоно.

ЭНЭ АВИТ

хоёр комплекс үзэгүүдээрээ улан табяатай шад хоёр бүлэг ёнотой. Баг- р һурагшад абажа, тэрээн нгоо ёноор хой- ргэлэн зогсохо

да үзэгэйнгоо гсоноб, тэрэ ндэ тоологдохо

ҺОН ҮГЭ

нимэ үгэнүүд адуун, бу- , сэмгэн, та- , үсн, хадаг, ҺҮЭГ, хула, ҺҮНИ, шатар, ҮРАЛ, ҺҮУЛГА, ҺҮУСА, ШҮХЭР, бүхэн соо коргодоод бай- ҮЙ бэ? Тэдэ- аһан хүн шүү- хо.

ЭГЫЕНЬ ГТЫ

шээтэй үгэ- дала, дархи, гон, дүүн, эрмэ, жабар, ЛАЙР, ЗАЛИН, ГЭХЭ МЭТЭ- ҮЛ соо нэгэ ыень ондоо нэнэ үгэ- готы.

ҮЛИ

асс соо за- ҺҮУНА. ан таабари- викториныи ие, жороо ЛИЙЭ. Һураг- ье даабари ЭЭ ЭНЭН ЭН харюусаха ҮСАҺАН ҺУ- ЭРТА УРАГШАА ГЭХИ НАР- ДАҺАН ХҮН ДОЖО, ҺУР- ашье үнгэ- тинхэдээ га- ые зураад.

ЭН

зохёол- ЭНЭ. Тинхэ- эрэ авторай ЭРХИЛЖ ЭН ПЭРЛЭХЭ ралгүй «нэ- ЭД тооложо «гурба» гэ- рда наадаг- ЭЭРЭ ТОО- ЭНЭ ЭМЭ- ЭЭ ХЭҺЭН А- ЭЭ ЭРИЛТ- ЭЭ ПРЕД- ЭЭНЭЙ Т- ЭЭНЭЙ ХУ- ЭЭ ЭМЭЭ- ЭЭ ЭНЭ ЭН- ЭЭ ЭНЭ ЭН- ЭЭ ЭНЭ ЭН

Ивалгын аймагай Хурамша һууринайхид ураг һайханай харалганууддта тон эдэбхитэйгээр хабааладаг. Һаяшаг Хурамшын арадай театр нютагайхидтаа болон хуршэ Орогнын харагшадта Намжил Гармаевич Балданогой бэшэһэн «Гэсэрэй зүрхэн» гэһэн зүжэг харуулһан байна.

Гильбэрын дунда һургуулида хатарай кружок хүдэлдэг. Тэрэнние мэргэжэлтэ хореограф Сэсэгма Дашинимаевна Бадмаева хүтэлбэрилнэ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: «Гэсэрэй зүрхэн» гэһэн зүжэгэй гол рольнуудые гүйсэдхэгшэд — дунда Һургуулийн багша Содном Дашиев, малшан Серафима Жамсарано, пенсионер Даши-Цырен Нимаев: хатар.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фототекст.

УЛААН-УДЫН ЛВРЗ-дэ

ЦЕХ СОО ЗЭДЭЛБЭ

Заводой цех соо симфоническа хүгжэмэй зэдэлжэ байхань хомор юм. Удын забһарлалай үедэ хүдэлмэришэд радиогоор хүгжэм шагнаха аргатай гээнэ. Харин бүхэли оркестрэй ерэед, эддэб хүгжэм гүйсэдхэжэ байха ушар үсөөн үзэгдэдэг. Локомотив хабсаралгын цехэй хүдэлмэришэдтэ нимэ арга һаяхана олгогдоо. Буряадай филармонийн симфоническа оркестр тэдэнэртэ айлшаар ерэһэн байна.

Дэлхэйн хүгжэмэй алтан жасада оруулагдаһан Хачатурян, Григ, Штраус, Легар болон Дунаевскийн хүгжэм цех соо зэдэлжэ, шагнагшадые баясуулаа. Гадна буряад композиторнуудай хүгжэм, дуунуд зэдэлһэн байна. Оркестрэй дэмжэлгэ доро Софья Данзано тэдэнэй дуунуудые хангюурдажа, халуун альга ташалгада хүртоо. Цехэй хүдэлмэришэд хүгжэм, дуу шагнажа, сэдьхэлээ хангаагаа.

Т. СОБИНИОВА.

ЗАВОДОЙ ТИПОГРАФИДА ХЭБЛЭГДЭЭ

Светлана Нестеровагай бичиһэн рассказуудай «Светлое имя твое» гэжэ сборник ном болгогдожо гараба. Республикын залуу уран зохёолшодой эблэл энэ ном хэблэлдэ бэлдэһэн байна. Тиин заводой типографида 1 мянган хэлэгээр энэ ном барлагдаа. Заводой кадрнуудай таһагай сэрэгэй столой начальник, заводой уран зохёолой-хүгжэмэтэ «Олимп» нэгэдэлэй гишүүн Светлана Нестеровагай нэрэ ушагшадта мэдээжэ болоһоор үнинэй. Тэрэнэй шулэгүүд олон хэлэтэй «Локомотив» газетэдэ, республикаэка газета, журналнуудта, хамтын сборникуудта хэблэгдэһэн, радио, телевиденеэр ушагдаһан байха.

Тэрэнэй зохёоһон «Сэнхир баабгайнууд» гэһэн онтохоон ном болгогдожо, Буряадай номой хэблэлээр 1991 ондо гаргагдаһан юм. Муноо «Хүгшэн мэлхэйн шоусанууд» гэһэн онтохонуудай сборникуудай хэблэлдэ бэлдэгдэжэ байнхай. Заводой типографида хэблэгдэһэн нэнэ номынь эхэнэрнүүдэй хүбэ заяан тухай хөөрэнэ. Тиимэһээ энэ номые эхэнэрнүүд дуратайгаар абаха бэзэ гэжэ найдагдана.

В. СНУНОВА.

«МУУ ЯАРМАГ ГЭЖЭ БАЙДАГГҮЙ...»

Тарбагатайн аймагай Барыкино һуурида һаяхан ярмаг болобо. Һууринай дунда һургуулийн һурагшад, багшанарай эмхидхэһэн энэ ярмаг яһала һайнаар үнгэрөө.

Ярмагай эхилхэһээ хэдэн үдэр урид һурагшад нютагайнгаа айл бүхэндэ урилга эльгээгээ һэн, Һургуулийн ураг гартаг оохэдынгоо бүтээһэн эд бараа эндэ үргэнөөр дэлгээ.

Жэшээлхэдэ, «Дардаев и К» гэжэ фирмыхид багша Герасим Григорьевич Дардаевай хүтэлбэри доро дархалһан хүүгэдэй шэрэ, һандали, заахан хайрсаг, модон амһарта, ураг гоёор нэмэглэгдэһэн таг, мяха эбдэхэ хабтагай гэхэ мэтэ бараа худалдан абагшадта дурадхаһан байна. Тинхэдэ тэдэнэй хэһэн хүүгэдэй нааданхайнуд эндэ элбэгээр дэлгэгдээ.

Нүгөөдэ салонние басагад эзэлбэ. Тэдэнэр хүүгэдэй хубсаһа—малгай, бээлэй, самса, хүзүүбшэ, оймон, шаахай гэхэ мэтые ярмагта асараа һэн. Тинхэдэ эндэ гоёор угалзатуулан нэхэһэн, сёһон, гүрэһэн салфетко, хушэтэ түрсүүг гэхэ мэтэ хүнэй шодэ һаргаана.

Багшанар Любовь Васильевна Щербакова, Ольга Сергеевна Болотова, Людмила Степановна Путилова гэгшэд ярмагта ерэгшэдые урин дулаанаар угтажа, эддэбын эд бараа худалдажа абахыень дурадхана, зүбшэнэ, уряалша.

Тинхэдэ эндэ эддэбын балгаануд эмхидхэгдэһэн байгаа һэн. Лукерья хүгшоодэйн балгаанда ерэһэн хүн эм домдо ородог эддэб ногоо минитээр абана, тинхэдэ бэсэ яажа эмшэлхэ талаар эддэб зүбшэл заабари шагнана.

Дүрэ зурагай салон бахал хоохон бэшэ байгаа һэн. Физикын багша Павел Юрьевич Попов оорынгоо туһалагшадтай — фотокамерануудтай, гэрэлтүүлдэг түхеэрэлгэнүүдтэй туха сулоогүй ажаллана. Ороһон лэ хүнүүд ганса гансаараашье, гэр бүлөөрөөшье дүрэ, зурагаа буулгуулаад, ошожо байгаа һэн.

Харин Петрушкын балгаан соохоо наада энеэдэн, шог зугаа зэдэлнэ. Эндэ хухюун зугаатай хүбүүд, басагад шог дуунуудые дуулаха, хатарха зуураа, суглараншадта урданай ород ярмаг тухай зурагуудые харуулна.

Тинхэдэ минитээр эддэб бараа хубаалгын балгаан соо бахал шуугиатай, хүлгөөтэй байгаа бэлэй.

Ярмаг хэр һайнаар үнгэрөөд гээд һонирхоходо:

— Муу ярмаг гэжэ байдаггүй, — гээд, ута сагаан һахалтай үбгэжөөл түбшөөр харюусаа һэн.

Унэхоорооньье, Барыкинын эн үбгэжөөл зүб лэ сэгнэлтэ үгөө хаан гэжэ һанагдаа бэлэй.

В. СТЕПАНОВ.

«БАЙГАЛАЙ» ЭЭЛЖЭЭДЭХИ...

Буряадай Ураг зохёолшодой холбооной үмэнэһөө хоёр һарадаа нэгэ дахин гараг ураг зохеолой болон дэлхийнтын «Байгал» журналай ээлжээтэ номер ушиагдаа ябуулагдаба. Энэ номерой һонирхолтой талань хүб гэхэдэ, журнал эгээл түрүүшынхөө дунда эргыгдэмой хэмжүүртэйгээр хэбтэгдэбэ. Тингээд байхадань, журналнуудаа жэл жолоор ибталан, ном шэнгээр хадалха аргатай болоно ха юм.

«Байгал» журналайнгаа 4-дахи номерой хүүдэһэнние ирал. «Шэнэ зохёолнуудэ» гэһэн гаршаг доро мэдээжэ ураг зохёолшо Доржи Эрдынеевэй «Үйлын үри» гэһэн шэнэ романай түгэсхэл үгтэбэ. Мүн энэ гаршаг доро бэлигтэй залуу бичигчэдэй Дугаровай шиг дурян тухай шулэгүүдэй цикл толилогдоо. Тэрэнэй һоёр номые ушиагшад яһала дулааханаар угтажа абаа гэбэлэй.

«Оршуулгануудэ» гэһэн бүлэгтэ Монголой суута ураг зохёолшо Сэнгийн Эрдэнийн «Хойто һаһандаа уулзахабди» гэһэн романай үргэлжэлэл барлагдаба.

Баһа эндэ ардэмтэй С. Зангеевагай «Доржо Банзаровай ажабайдалда Петербургын үүргэ». Д-Н. Дамдиновай «Ононой хамнигад» гэһэн шэнжэлхы удхатай эрдэмэй статьянууд толилогдоо. Хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидат Даши-Нима Дамдиновай «Ононой хамнигад» гэһэн статьягай эхинние, 2-дахи, 3-дахи дугаарнуудта үгтөө һэн. Энэ шэнжэлхы статья соогоо автор Онон толые зубшан һуудаг хамнигадай ёһо заншал, түүхэ, аман зохёол, хэлэ бэшэг дээрэнь дэлгэрэнгыгээр тогтоһон байна.

«Байгал» журналда заншалта болоһон «Таниласгаты: шэнэ нэрэ» гэһэн гаршагта залуу поэт Цырен Шойжинимаевай шулэгүүд үгтэбэ. Ц. Шойжинимаев 1966 ондо Хэжэнгын аймагай Үлзытэ нютагта төрөһэн юм. Тэрэ 1982 ондо нютагайнгаа дунда һургуули дүүргээд, хэдэн жэлдэ түрэл нютагтаа хүдэлһэнэй удаа Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институт байгша ондо дүүргэд, мүнөө үедэ Буряадай телерадиокомпанида хүдэлнэ.

Хойто зүгэй арадуудай үхибүүдэй зорюулагдаһан журналай түгэсхэлдэ онтохонуудэ үгтэбэ.

«Байгал» журналай ород номер мүн лэ ушиагшадтаа эльгээгдэбэ. Эндэ Ванчибалын Инжинашын «Палата красных слез» гэһэн романай үргэлжэлэл, Алитет Немтушкинай «Пухом земли ему» гэһэн нэрэтэй туужа, үгтэнхэй.

Д. БАЛЬЖИНИМАЕВ.

«МУУ ЯАРМАГ ГЭЖЭ БАЙДАГГҮЙ...»

Хэжэнгын сомоной захиргаан һарын саада тээ эхилһэн «Эгээн эрхим хорёо», «Эгээл эрхим эмхи зургаан» гэһэн конкурсуудай дүнгүүдые согсолбо. Һара соо үргэлжэлһэн энэ конкурсдо

ТҮРҮҮШҮҮЛДЭ —ШАН

аймагай түб һууринай айл бүхэн, эндэ оршодог эмхи зургаан бүхэн хабаадуулагдаа.

Эгээл эрхим эмхидхэлтэй, ариг сэбэр байратай эмхи зургаан гэжэ Баян-Голой эхин һургуули нэрлэгдээ. Тус һургуулийн директор Д. Ж. Доржиевада 1000 түхэриг шан барюулагдаба.

Хоёрдохи шан—800 түхэриг аймагай һоншой коллективтэ (редакторынь Б. Б. Бальжинимаев) олгогдоо.

500 түхэригэй 3-дахи шанда аймагай дотоодын хэрэгүүдэй таһаг (начальникынь Н. А. Молоков) хүртэһэн байна.

«Эгээл эрхим хашаа хорёо» гэһэн конкурсдо Агафья Михайловна Кривошеева түрүүлжэ гараба. Түб һууринай Советскэ үйлсын 37-дохи гэрэй хашаа хорёо эгээн таатай зохид, арюун сэбэр гэжэ тодорхойлогдоо. 800 түхэригэй шан хоёрдохи һуури эзэлһэн Тогтохо Дамдинович Салданова (Солнечно переулок, 8-дахи гэр) барюулагдаба.

3-дахи шан—500 түхэриг Навзат Цыренджижевич Пупыкнамжиловта (Гагаринай нэрэмжэтэ үйлсын 22-дохи гэр) барюулагдаһан байна юм.

Энээнһээ гадна, ХДСУ, МНМК, онцһэнэрүүлагдаһан ойн ажахы, машиностроэ гэхэ мэтэ эмхи зургаануд мүн лэ эрхимүүдэй тоодо нэрлэгдээ.

Ш. ГОМБОЕВ.

ЭГЭЭЛ БАЯН ЗОН

Хойто-Байгалай райондо ажаһуугшадые Буряад ороной эгээл баян зон гэжэ нэрлэхээр ха. Юундэб гэхэдэ, ноосэлгын бажида эндэхи зоной оруулаад байһаа мүнгэнэй дунда зэргын хэмжээн республика доторөө эгээл ехэ гэжэ элирхэйлэгдэнхэй. Гадна ноосэлгэдэ мүнгөөр тушаагшадай тоогоор мүн лэ бусад районуудаа булюу юм.

Эндэхи зон республикын бусад аймагуудай ажалшадаа ехэ салин хүлөө абахаа гадна, малшинануудые дам саашань, улам үнэтэйгөөр худалдажа, ашаг ехэ олзо олохо аргатай юм.

А. ИЛЬИН.

Зуһаландаа огородой эдеэ ургуулагшадта

НЭМЭЛТЭ ТЭЖЭЭЛ АШАГ ҮРЭТЭЙ

Үбэлэй хүйтэнэй газаа нарьжа байгаашье һаа, ерэхэжэлэй ургаса тухай мүнөөнөө бодожо үзэхэ хэрэгтэй. Тиимэһээ эгээн ашаг үрэтэй нэмэлтэ тэжээл болодог торф тухай ушиагшадта тодорхойгоор хөөрэхэ хүсэлтэйб.

Торф хадаа аша туһатай тэжээлтэ болосуудаар ехэ баян юм. Түрьные тэжээлэй тон хэрэгтэй элементнуудаар шанаржуулхаһаа гадуур тэрэнэй бүридхэлые һайжаруулдаг, бүри зөөлэн, шинэ нойтоор элбэг болодог. Юрадөө, торф юунһээ бүридэдэг бэ?

Намаг налхини ургамалнуудай үжэжэ һалаһан үлэгдэлнүүд торф болоод нягтагдадаг гээшэ. Дээдэ захын, дундахи ба доодо захын торф гэжэ илгаруулагдадаг байха юм. Дээдэ захын ба дундахи үеын торф соо 94—95 процент органическа бодосуудтоологдодог һаа, доодо үеын торф шадар 72—94 процент нимэ бодосуудайралдаг гээшэ. Саадай болон огородой талмайнуудта нимэ нэмэлтэ тэжээл оруулхада һайса һалхинда үлэгдэһэн доодо үеын торф таатай. Юундэб гэхэдэ, энэ үеын торф соо органическа бодосуудынь илангаяа ехээр үжэжэ, үмхирһэн байдаг бэшүү. Нимэ торфые дүрбэлжэн 1 метр талмай дээрэ 15—20 килограмм хүрэтэр, элбэгээр оруулна болохо. Нэмэлтэ тэжээл холиһон талмайнгаа хүрьные һайса онгилхо, худхаха хэрэгтэй.

Эльһэлиг, хужартай хүрьһэн дээрэ торф оруулхада аша туһатай юм. Тэрэнние минеральна үтэгжүүлгэтэй холисолдуулан хүрьһэн соо оруулхат. 10 килограмм торф дээрэ: 70 грамм аммиачна селитрэ, гранула болгогдоһон суперфосфат —30 грамм, калийна дабһан—100 грамм, модоной үнэһэн — 150 грамм, зэдэй купорос—20 грамм нэмэжэ холихот.

Дүрбэлжэн метр бүхэндэ нимэ түхэлэй холимоя тэжээлэй 4—8 килограмм болохые рассада һуулгахаһаа урид оруулхат. Хабарынь овощой болон жэмэстэ һоогүудэй ургадаг хүрьһэндэ энэ нэмэлтэ тэжээл оруулгадаха ёһотой.

Дээдэ үеын, дундахи торф соо түмэр болон алюминий ехэ байдаг, ургамалнуудтэрэл түхэлдэнь тэдэнние буйлуулжа, болбосоруулжа шададаггүй юм. Тиимэһээ нимэ түхэлэй торфые үхорэй нэбхэтэй гү, али шубуунай аргалтай холижо хэрэглэхэ шухала.

Торф шэбхэ хоёрой холимол нэмэлтэ тэжээл 1:3 гү, али 1:1 гэһэн хубинуудһаа бүридэһэн байха эргэтэй. Торф шэбхэ хоёроо үе үеэрнь эзэлэлүүлэн, 2—3 метр болохо үргэнөөр ябталан табихат. Эгээн урид 30—40 сантиметр зузаанаар торф тараахат, дээрэһээнь 10—15 сантиметр зузаанаар шэбхэ тараахадатнай һайн байха. Эгээн дээдэ үеэнь 20 сантиметр болохо торф тараагаад, схээр ябталһанай хэрэгтэй. Юундэб гэхэдэ, нэрсэгэршэгээр тараагдаһан ушарта органическа бодосуудыньшье түргөөр үжэжэ, ашаг үрэтэй нэмэлтэ тэжээл болохо юм.

Хуурай уларилтай сагта ябталаатай холимол тэжээл дээрэ уһа адхажа байхат. Хабарынь, газарай һайса гэдэнэй һүүдээр, мүн зунай туршада энэ тэжээлые хирэхирэ болоод лэ, худхаха хэрэгтэй. Энээнэй ашаар тэжээл агаараар хүсэд хангагдадаг, тэрээнэй бүридэлдэ байһан элдэб хорото бодосуд болбосоржо, ургамалнуудта аша туһатай химическэ нэгэдэлнүүд болон хубилдаг гээшэ.

Шэбхэтэй хамта ябталаатай байха үедоо торф микроорганизмуудаар элбэгжэдэг юм. Тэдэнинь азодтой нэгэдэлнүүдые болбосоруулжа, ургамалнуудта тон хэрэгтэй, минеральна бодосуудые бии болгодог. 4—5 Һарын үнгэрхэдэ торф болон шэбхын холимол тэжээл бэлэн болоходог. Энэ ашаг үрэ сэхэтэй органическа тэжээлые 1 дүрбэлжэн метртэ 3—5 килограмм тухай оруулхат.

Эльһэлиг, хужартай хүрьһэндэ тус тэжээлэй хэмжээе 8—10 килограммда хүрэгхэдэ болохо юм. Нимэ тэжээл намар орой хүрьһэндэ оруулхада аша туһатай.

Торф хаанаһаа худалдажа абахаб? Энэ жэлэй декабрь һарын эхинһээ «Агропромхимия» нэгэдэлэй Кабанскын районно управлени Сэлэнгэ станци дээрэ огород, саад ургуулагшадта торф худалдажа эхилээ. Али һаа, хоолшоогоо болбол, Улаан-Удэ хотын Смолиной үйлсын 18-дахи гэртэ оршодог «Буряатскагропромхимия» нэгэдэлэй худалмэрилэгшэдтэ энэ асуудалаар хандахадатнай болохо.

Л. МУНГАЛОВА, агроном.

ТОБШОХОНООР...

* Республикын физкультура болон спортын Үндэсэй комитет Россия кикбоксингын федераци хоёрой дурадхалтай зохилдуулан, кикбоксингоор Россий Кубогта хүртэхын түлөө Улаан-Удэ хотодо мүрысөө үнгэргэхэ гэһэн шийдхэбэри Буряад Республикын Министнүүдэй Совет абажа, мүрысөөнэй хэмжээ ябуулга баталба.

Мүрысөө үнгэргэхэ эмхидхэлэй комитет 13 түлөөлөгшэдтэй буридхэгдэбэ. Республикын Министнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын ерлогоо Г. Н. Манжуев эмхидхэлэй комитедэй түрүүлэгшээр томилогдоихой.

Һонирхолтой энэ мүрысөөн хүүргын түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводой соёлой спортивна комплекс соо үнгэргэдэхэ юм. Мүрысөөн ноябрийн 18-һаа 20 болотор үнгэргэдэхөөр хараалагдана.

Россий Федерацийн область, хизаар, республикануудһаа хэдэн суглуулагдамат команда ерэхэ байна.

* Агваан Доржиевай түрэһөөр 140 жэлэй ойдо зорюулагдаһан хоёр мүрысөөн нэтараар Улаан-Удэ хотодо үнгэргэдэбэ. Эдэ мүрысөө эмхидхэгшэдэй гаргаша, шангай мүнгэн зоорь олохо хэрэгтэ «Экс Арт» гэһэн агентство горитой туһаламжа үзүүлэбэ. Түрүүлэн шатарнад 15 минутынь наадажа, эрхимүүдэй доруулаа. Эндэ Ю. Захаров В. Захаров нуури эзэлжэ, 900 түхэриг тогтоо. Мүн наадаанд дахи нуури эзэлнэ, В. Агафонов гэгшэд шагнаа.

Удаань бурханай үнгэргэдэгэн наадамые түлеөлөгшэд Нааданда түрүүлэгшэдтэ харуулна. Эндэ Улаан-Удэ шан тогтоогдоо. Эндэ Улаан-Удэ гэдэй спортын гуулинин һургуулийн Игорь Мергэн наадажа, хэдэ гарахадаа, гэй шанда хүрэ.

Удаадахи хоёрдохи эзэлһэн Б. Б. М. Бардонов гэгшэд —2500 түхэриг шан барюулагдана.

Т. Б.

БУРЯТИЯ

Мүнөөдэрэй номерто

Россий Арадай депутадуудай VII съездын дүүрэһэн тухай мэдээсэл.

Россий Арадай депутадуудай VII съездын тогтоол.

Малай үбэлжэлгэ. «Хайнагууд хадын бэлшээриде»—К. Тулуевай тэмдэглэл.

«Северный поселогой түрүүшын гэр»—К. Харанутовагай тэмдэглэл.

Ушиагшадай бэшэгүүдһээ.

«Гэрынь сусаад, һалаабша харуулна»—Л. Бутаковагай статья.

«Кооператорнуудэ дэлгүүртэ бэлдэнэ»—хоорэ.

«...Хүгжэм ургуулна»—В. Ф. фото-зураглал.

Үндэһэн баяр мын хонхонуудаа»—Г. Семина.

«Үйлсэнүүд үнэрэнүүдтэй бэ»—Соносхолнууд.

Спорт

ТОБШОХОНООР...

* Республикын физкультура болон спортын Үндэсэй комитет Россия кикбоксингын федераци хоёрой дурадхалтай зохилдуулан, кикбоксингоор Россий Кубогта хүртэхын түлөө Улаан-Удэ хотодо мүрысөө үнгэргэхэ гэһэн шийдхэбэри Буряад Республикын Министнүүдэй Совет абажа, мүрысөөнэй хэмжээ ябуулга баталба.

Мүрысөө үнгэргэхэ эмхидхэлэй комитет 13 түлөөлөгшэдтэй буридхэгдэбэ. Республикын Министнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын ерлогоо Г. Н. Манжуев эмхидхэлэй комитедэй түрүүлэгшээр томилогдоихой.

Һонирхолтой энэ мүрысөөн хүүргын түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводой соёлой спортивна комплекс соо үнгэргэдэхэ юм. Мүрысөөн ноябрийн 18-һаа 20 болотор үнгэргэдэхөөр хараалагдана.

Россий Федерацийн область, хизаар, республикануудһаа хэдэн суглуулагдамат команда ерэхэ байна.

* Агваан Доржиевай түрэһөөр 140 жэлэй ойдо зорюулагдаһан хоёр мүрысөөн нэтараар Улаан-Удэ хотодо үнгэргэдэбэ. Эдэ мүрысөө эмхидхэгшэдэй гаргаша, шангай мүнгэн зоорь олохо хэрэгтэ «Экс Арт» гэһэн агентство горитой туһаламжа үзүүлэбэ. Түрүүлэн шатарнад 15 минутынь наадажа, эрхимүүдэй доруулаа. Эндэ Ю. Захаров В. Захаров нуури эзэлжэ, 900 түхэриг тогтоо. Мүн наадаанд дахи нуури эзэлнэ, В. Агафонов гэгшэд шагнаа.

Удаань бурханай үнгэргэдэгэн наадамые түлеөлөгшэд Нааданда түрүүлэгшэдтэ харуулна. Эндэ Улаан-Удэ шан тогтоогдоо. Эндэ Улаан-Удэ гэдэй спортын гуулинин һургуулийн Игорь Мергэн наадажа, хэдэ гарахадаа, гэй шанда хүрэ.

Удаадахи хоёрдохи эзэлһэн Б. Б. М. Бардонов гэгшэд —2500 түхэриг шан барюулагдана.

Т. Б.

ЭГЭЭЛ БАЯН ЗОН

Хойто-Байгалай райондо ажаһуугшадые Буряад ороной эгээл баян зон гэжэ нэрлэхээр ха. Юундэб гэхэдэ, ноосэлгын бажида эндэхи зоной оруулаад байһаа мүнгэнэй дунда зэргын хэмжээн республика доторөө эгээл ехэ гэжэ элирхэйлэгдэнхэй. Гадна ноосэлгэдэ мүнгөөр тушаагшадай тоогоор мүн лэ бусад районуудаа булюу юм.

Эндэхи зон республикын бусад аймагуудай ажалшадаа ехэ салин хүлөө абахаа гадна, малшинануудые дам саашань, улам үнэтэйгөөр худалдажа, ашаг ехэ олзо олохо аргатай юм.

А. ИЛЬИН.

Сэнхир экран

«Останкино» канал.

6.55—Дамжуулгануудай программа. 7.00—Шэнэ һонин. 7.35 — Үглоонэй гимнастика. 7.45— Үглоо. 10.00—Дамжуулгануудай программа. 10.05—Фирмэ найдуулна. 10.20—«Империя»—уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 11.10—Хүгжэмтэ клуб. 11.50 — Мультфильм. 12.10—Этнографическа оркестрэй концерт. 13.00—Шэнэ һонин. 13.20 — «Игорь Савович»—уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 14.30—Мультфильм. 14.55—«Родные стены»—уран һайханай фильм. 16.00—Шэнэ һонин. 16.20 — Дамжуулгануудай программа. 15.25—Телемикст. 17.10—Блокнот. 17.15—«Пчела Майя». 18.05 — Хүүгэдтэ дамжуулга. 18.50—Пресс-экспресс. 19.00 — Шэнэ һонин. 19.20—Казахстан Республикын гүрэнэй һайндэртэ зорюулагдаһан телеочерк. 19.40—Казахстан Республикын Президент Н. А. Назарбаевай үгэ хэлэлгэ. 20.00—Дамжуулгануудай программа. 20.05 — «Возвращение в Эдем»—уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 20.33— Казахстанай искусствын мастернуудай концерт. 21.45—«Амгалан нойрсогты, багшуул!». 22.00—Шэнэ һонин. 22.20—Дамжуулгануудай программа. 22.25—«Прикосновение»—уран һайханай фильм. 23.40—Урмас Отт Михаил Горбачевтой хөөрэлдэнэ. 00.40—Урданай ород романснууд. 01.00—Шэнэ һонин. 01.20 — Дамжуулгануудай программа. 01.05—Юуншье боложо магадгүй. 01.55—«Империя»—уран һайханай фильм. 2-дохи сери.

«Росси» канал.

9.00—Мэдээсэлнүүд. 9.20 — Соносхолнууд. 9.25 — «Время деловых людей». 9.55—Политика тухай. 10.50—Эхэ нютагаа дурдан. 11.20—Мэдээсэлэй шэнжэлэл. 12.10—Германийн университедүүд. 12.40 — «Санта-Барбара». 112-дохи сери. 13.30—Трансросэфир. 14.15—Тинко. 14.20 — Тарваг[illegible] 14.40—Арт-бу[illegible] рэтэр).

Буряадай ТВ. 16.40—Фильм-[illegible] Байгал. 18.15—[illegible]нал. 19.30—Бу[illegible] 19.35—Байгал. 19[illegible] һан.

«Россия» канал. 20.35 — Росси[illegible] Верховно Совет[illegible] —Спортивна пан[illegible] —Мэдээсэлнүүд. [illegible] холнууд. 21.25—[illegible]ра». 113-дахи [illegible] Фитиль-видео. [illegible] программа. 23.00 [illegible] 24.00—Мүрдэлгэ[illegible] 00.55—Соносхолн[illegible] Мэдээсэлнүүд.

Редакторэй орлогшо П. Н. НИМАЕВ.

РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: Ц. Б. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ (редактор), ДАШЕЕВА Г. Х., ДОЙДОГОЙ Ц. Ц., ЖИГЖИТОВ Б-М. Ж. (харюусалгата секретарь), НИМАЕВ П. Н. (редакторай орлогшо), ОЧИРОВ С. Д., РИНЧИНОВ С. Д. (редакторай орлогшо), ТОКТОХОЕВА В. Э.

Эмхидхэн байгуулагшад — Буряад Республикын Верховно Совет, Буряад Республикын Министнүүдэй Совет, Бүгэдэ буряадуудай үндэһэн соёлой эблэл болон редакциин ажалша коллектив.

Манай адрес: 670000 Улаан-Удэ, Калан Ларишвилийн үйлсэ, 23 «Буряад үнэн» газетын редакци

Редакциин телефонууд: редакторай—2-50-96, приемный—2-54-54, редакторай орлогшонорой — 2-68-08, 2-62-62, харюусалгата секретариин—2-50-52, секретариадай—2-66-76, таһагууд: соведүүдэй хүдэлмэриин ба нимтын эмхинүүдэй —2-34-05 (даагшань), 2-61-35, 2-56-23, социально-экономическа—2-64-36, (даагшань), 2-63-86, 2-67-81, соёлой эрдэмэй болон һургуулинуудай—2-60-21 (даагшань), 2-57-63; 2-67-81 опознитын хүдэлмэриин ба мэдээсэлэй—2-54-93 (даагшань), 2-34-05, 2-69-58; оршуулгын—2-60-91; коммерческэ—2-35-84; корректорнуудай—2-33-61, хэблэлдэ бэлдэгшэдэй (выпускающинуудай)—2-35-95. Манай корреспондент; Агинскда—3-45-94; Закаменскда—30-61.

Буряад Республикын Министнүүдэй Соведэй хэблэлэй телефонууд: директор—2-49-94, бухгалтери— —2-23-67, вахта—2-56-62.

Газетэ жэлдээ 260 дахи гараха. Хэблэлэй 2 хуудаһан хэмжээтэй. Газетын индекс 50901 Тираж 7 500. Хэблэлдэ тушаагдаһан саг. 21.30.

Буряад Республикыв Хэблэлэй ба опондо мэдээсэлгын министерствын республиканска типографида газета барлагдан хэблэгдэбэ. Директорэйнь телефон 2-40-45